

שפג כשאין הנכרי בבית אינו מעכב וכו' ג' סעיפים:

א נכרי הדר עם שני ישראלים כחצר אחת ואין הנכרי בביתו¹ (ולא שום אחד מבני ביתו)² אינו אוסר ועירבו ויהיו מותרים ואפילו אם הלך למקום קרוב שאפשר שיחזור לביתו בשבת מכל מקום כל זמן שאינו בביתו אין דירתו אוסרת³ שדירה בלא בעלים אינה דירה כמו שנתבאר בס' שע"א⁴.

ואם בא הנכרי בשבת אוסר⁵ והעירוב בטל⁶ ואין אומרים שבת כיון שהותרה הותרה⁷ הואיל ובשעה שהותרה לא היה הדבר ברור שלא תחזור ותאסר כי שמא יבוא הנכרי בשבת⁸ אם לא שידוע כבידור מדעת הנכרי כנגיסת שבת שלא היה אז כדעתו לחזור לביתו בשבת ונמלך אחר כך⁹:

ב ואפילו אם רוצים לשכור ממנו לאחר שבא בשבת אינו מועיל אלא לכשיבטל אחד לחבירו או ששכרו ממנו יהיה חבירו מותר¹⁰ אבל העירוב אינו חוזר וניעור כששכרו ממנו הואיל וכבר נתבטל מיד בבואו ואינו דומה לספינות שהיו קשורות זו בזו מבעוד יום ועירבו יחד ונפסקו בשבת ונתבטל עירובן וחזרו ונקשרו שחזרו לחיתוך הראשון כמו שנתבאר בס' ימן שם"ב¹¹ (וכן כ' הצירות שעירבו פעם אחת לשנה או יותר ע"י פתח שביניהם ונסתם הפתח בחול ונפתח בשבת שהעירוב חוזר וניעור¹² כמו שנתבאר בס' ימן שע"א¹³) לפי שבשעה שעירבו הספינות הקשורות לא היו עומדות ליפסק בשבת ולהתבטל עירובן¹⁴ (וכן כשעה שעירבו החצרות לשנה או יותר לא היה הפתח שביניהם עומד או לסתום בשנה זו או אחר כך ולהתבטל עירובן¹⁵) משא"כ כאן שכיון שבא הנכרי בשבת אם כן מתחלה כשנעשה העירוב לא היה סופו להתקיים כל השבת כששוכב הנכרי ותבטל (ואפילו אם הלך בדרך למרחוק יכול הוא לילך ממקומו בחול ולבא בשבת¹⁶):

ג אבל אם היה הנכרי בביתו ושכרו ממנו מבעוד יום ועירבו ומת הנכרי בשבת ושכרו בו ביום מן הורש הרי העירוב חוזר וניעור הואיל ובשעת עשייתו לא היה הנכרי עומד למות בשבת שיאסר עליהם יורש כיון ששכרו ממנו¹⁷.

אבל אם עירבו בלא שכירות שהיו אסורים ומת הנכרי בשבת ויורשו אינו דר שם שאינו אוסר עליהם אעפ"כ אסורים עד שיבטל אחד לחבירו ויהיה חבירו מותר¹⁸ אבל העירוב

ט ט"ז ס"י שט"א ס"ק א.
י ר"ש"י פה, פ"ק"ב ד"ה דאיתא נכרי, רמב"ם פ"ב ד"ה"ג, מור וש"ע.
יא סעיף ה.
יב כקשיית ה"א סוף ס"ק א.
יג סעיף א.
יד תוס' שם ד"ה דאיתא, ר"א"ש פ"ו ס"מ, מ"ז ס"ק ב, מ"א שם.
טו קרבן נתנאל שם אות ל, מאמר מרדכי ס"ק ג, וראה גם לעיל ס' שפג ס"י.
טז מ"א שם.
יז ט"ז ס"ק ב.
יח גמרא ע"ב, לפירוש התוס' שם ד"ה לאיתוי ד"ה וקתני, מור וש"ע, לפירוש ה"א ס"ק א.

א משנה פ"ג, א כרבי יהודה, מור וש"ע כאן ובס' ש"ע ס"א.
ב כדלעיל רס"ז ש"ע (בישראל), וראה גם תוס' סה, ב ד"ה דלא, וראה מ"א תנינים.
ג רש"י סה, ב ד"ה איקלעו, תוס' שם ד"ה איקלעו, ר"א"ש פ"ח ס"א, סח"ג הל' עירובין (רמה, א), מודכ רמז תתנ"ג, ש"ת ושב"א ח"ג ס' ער, דעה הע' במור ודעה ה"ב כש"ע ס' ש"ע ס"א, רמ"א ס"י ש"ע ס"א (שכן נראה עיקר).
ד סעיף א.
ה גמרא סה, ב, מור וש"ע.
ו רש"י תוס' שם ד"ה דאיתא, מור וש"ע.
ז כדלעיל ס' שם ס"ד רש"י.
ח תוס' שם ס' מ', רמ"א, ר"א"ש פ"ח ס"ז ובפ"ו ס"מ, מ"א ס"ק א, וראה גם לעיל ס' ש"ע ס"ב.

תתיא הלכות עירובין שפג-שפה

אינו חוזר וניעור הואיל ובשעת עשייתו לא היה הנכרי עומד למות בשבת וגם לפי שעדיין לא קנו עירוב מעולם^ט (עיין סימן שע"ד^ז).

ואינו דומה לישראל המבטל רשות לשנים שעירכו שהם מותרים שעירובם חוזר וניעור לפי שבשעירוב מבעוד יום היה גם זה ראוי לערב עמהם לפיכך אינו מבטל עירובם כששכח ולא עירב עמהם^ק משא"כ נכרי שאינו ראוי לערב עמהם הוא מבטל את עירובם כשלא השכיר להם רשותו שבחצור^כ וכיון שנתבטל מבעוד יום אינו חוזר וניעור משחשבה שאין מערבים משתחשך^כ:

שפד נכרי אכסנאי אם מעכב וכו' סעיף אחר:

א נכרי הנכנס לאחד מבתי החצר לשם אכסנאות אם נכנס שלא ברשות אינו אוסר לעולם^א ואם נכנס ברשות שהשכירו או השאלו לו הדר מיוחד לאכילה^ב אם הוא רגיל לבא אוסר מיד בבואו ואם אינו רגיל אינו אוסר עד לאחר שלשים יום כמו שנתבאר בסימן ש"ע^ג באכסנאי ישראל ונכרי שיש לו חוב על הבית נקרא נכנס ברשות^ד.

ואנשי חיל המלך שנכנסו בבתי היהודים מהם בחוקה ומהם ברצון אם יש לבעלי בתים כאותם חדרים שנכנסו בהם הנכרים כלים שאינם ניטלים בשבת אינם אוסרים עליהם בכל ענין^ה ואם לאו אוסרים בחצרות שנכנסו בהן ברשות לאחר ל' יום אע"פ שאינם רגילים לבא שם אבל הנכנסים בחוקה אינם אוסרים לעולם^ו.

(וכל זה באכסנאים שאינם קבועים שם אבל המשכיר ביתו לנכרי לדור בו בקביעות שנה או שנתיים אינו אוסר בכל ענין שבדראי לא השכיר לו ביתו על דעת שיאסר עליו בקביעות כל השנה כולה^ז וכמ"ש בסימן שפ"ב^ח):

שפה דין צדוקי ומומר בעירוב וכו' סעיפים:

א הצדוקים הם כישראל ומבטלים רשות^א ואין צריך לשכור מהם כדי להרחיק דירתו מהם הואיל והם שומרי שבת^ב ואינם עובדים אלילים אבל עירוב שלהם אינו מועיל כיון שאינם מודים בעירוב^ג:

ב כותי הרי הוא כשאר נכרים ואין לו תקנה אלא בשכירות^ד:

להניח שום דבר – ראה לעיל סי' שפב סמ"ו.
ו' שולח רשב"א המנומרת סי' רכ. שול"ע ס"ב.
ז' ב"י ד"ה השיב הרשב"א. לנכוס ס"ב. אליה וזו"א ס"ק
ח' וראה ס"א ס"ק ב.
ט' לישב קשיית הפ"ו ס"ק א.
ט' סעיף ב.

סימן שפח

א מושב סא, ב. גמרא סא, ב. מור ושול"ע ס"א. וראה לעיל סי' קצט ס"ב.
ב לנכוס ס"א. עיי' תוס' סא, ב סו"ה הדר.
ג המבטל ס"ב הפ"ו. מור ושול"ע שם.
ד תולין דף ו', א. רש"י שם ד"ה לנבל רשות. מור ושול"ע ס"ב. וראה לעיל סי' קצט ס"ב. סי' רמו ס"ב.

יט וראה לעיל סי' ט, שאפילו אם קנו עירוב (כגון שהנכרי בא בשבת) אין אומרים חוזר וניעור (כששכרו ממנו).

כ סעיף א.

כא תוס' סה, ב ד"ה דאתא. רא"ש שם. וראה גם מ"א ס"ק ב.

כב בדלעיל שפב ס"א (רשותו שבחצור) וש"נ.

כג כדלקמן סי' שצג ס"ג.

סימן שפד

א ירושלמי פ"ו ה"ב. תוס' סג, ב ד"ה ושלחם. רא"ש פ"ו סמ"ו. מור ושול"ע ס"א.
ב רבלאו הכי אינו אוסר כדלעיל סי' שע ס"ה וס"ו.
ג סעיף י. ושמ, הדינו כאינו יכול למלקי תוך הענין.
ד וז"א ס"ק א.
ה כדלעיל סי' שע ס"ב – בישראל. ואם יש לו רק רשות